

IN DIT NUMMER

10

JOHN KROON

DOOD VAN EEN MEESTERKNECHT

Ab Geldermans, geletruidrager en succesvol ploegleider

18

FRANK HEINEN

OM ER TE KOMEN MOET JE ER ZIJN

Thymen Arensman, de raadselachtige renner van INEOS

42

SAM OOMEN

IN KWETSBAARHEID SCHUILT TOENADERING EN IN TOENADERING GROEIT KAMERAADSCHAP

Over hoogtestages en de tijden die veranderen. 'Met z'n drieën lachten en huilden we'

50

EDWIN WINKELS

TERUG NAAR SUPERBAGNÈRES, TERUG NAAR DE GLORIEUZE HERINNERINGEN

Klassieke Pyreneeënetappe eindelijk weer in het schema van de Tour

66

ERIK BROUWER

MELISSA EN ROHAN

Rohan Dennis en Melissa Hopkins waren een Australisch wielerechtpaar. Tot bij Rohan de stoppen (weer eens) doorsloegen

78

WIEP IDZENGA

EVERY PICTURE TELLS A STORY (50)

Tour de France 1980: Henk Lubberding versus vier Belgen

94

WILLIE VERHEGGHE

HET KAAKSBEEN EN DE LEVER VAN MERCKX IN ZIJN INVALIDE TOUR VAN 1975

'Eddy werd de onverbiddelijke opruimer
van mijn idolatrie'

100

RIK VAN PUYMBROECK

VAN BOER TOT KONING OP DE CHAMPS-ÉLYSÉES

Een halve eeuw sprinten in de slotetappe in Parijs

110

JEROEN WIELAERT

WIELRENNEN IS OORLOG EN SOMS VERZET

Vijandschap tussen Duitsland en Frankrijk verhinderde de vorige eeuw twee periodes de Tour de France. En: het verzetsverleden van Wim de Ruiter

120

JESSICA MERKENS

MARIE MARVINGT: DE VERLOOFDE VAN GEVAAR

Wielrenster, alpiniste, uitvinder, verslaggeefster, verpleegkundige, spionne, pilote, bommenwerper, verzetsheldin en dat allemaal in één leven

130

NANDO BOERS

BEROEP WIELRENNER DEEL 51: MATTEO JORGENSON

'Helaas is het zo dat Pogačar en ik tot dezelfde generatie behoren'

146

EN VERDER

TEKENING TILLI: PAULINE FERRAND-PRÉVOT COLUMN KARSTEN KROON LETTERKNECHT AUTEURSBIOGRAFIEËN

DOOD VAN EEN

– door –

JOHN KROON

MEESTERKNECHT

Ab Geldermans met Raymond Poulidor in zijn wiel tijdens Milaan-Sanremo in 1961. Foto Presse Sports

Ab Geldermans was een grootheid op de fiets. Hij reed in het geel, won L-B-L en schreeuwde Jan Janssen per megafoon naar diens Tourzege. In april overleed hij. Negentig jaar oud.

NEDERLANDSE TELEVISIEKIJKERS, althans de 65-plussers onder hen, herinneren zich Ab Geldermans vooral als de ploegleider die Jan Janssen in 1968 begeleidde en die net als hij in Parijs op de schouders werd genomen door uitbundige fans. Emoties volop, bij beiden stroomden de vreugdetranen over de wangen. Of dat andere beeld in het zwart-wit-tijdperk van de tv. De Tourwinnaar omhelst zijn ploegleider onstuimig, waardoor diens zonnebril half op zijn neus zakt.

Maar Ab Geldermans, die op 20 april 2025 op 90-jarige leeftijd is overleden, was bovenal zélf een begenadigd wielrenner. Iemand die in de Tour de France de gele trui veroverde toen de Nederlandse televisie daar nog geen beelden van uitzond.

Het is 29 juni 1962, de zesde etappe in de Ronde van Frankrijk, van Dinard naar Metz. De 26-jarige Ab Geldermans rijdt in een kopgroep van vijftien man met onder anderen ook de Nederlander Huub Zilverberg en de Belg Jos Hoevenaars. Geldermans staat er van de koplopers in het algemeen klassement het beste voor, en als ze zo doorrijden, en dat gebeurt vooral als hij op kop komt, pakt hij de gele trui, mits hij ook Hoevenaars in de gaten houdt. Die mag niet te veel bonificatie krijgen.

Dan komt zijn ploegleider Raphaël Geminiani naast Geldermans rijden en maant hem uitdrukkelijk tot kalmte: *'Arret, immédiatement!'* Want ja, dat de Nederlander bezig was zijn ploeg- en kamergenoot, de Duitser Rudi Altig, van de eerste plaats in het klassement te beroven, *soit*. Maar als hij zo doorging kon ook de eindzege van zijn kopman in deze Tour, de Fransman Jacques Anquetil, in gevaar komen. En dat was

toch echt niet de bedoeling. Anquetil, rijdend voor Saint-Raphaël, een Franse wijn- en likeurproducent, had al tweemaal de Tour gewonnen, dus waarom geen derde keer? (Of daarna nog een vierde en vijfde keer.)

Het was mede op instigatie van Anquetil, bijgenaamd *Monsieur Chrono* en nochtans al eens door Geldermans geklopt in een tijdrit, dat de Nederlander in zijn ploeg was opgenomen. Maar de hiërarchie diende wel in acht te worden genomen. Dus, zei Geminiani tegen ‘*Albértus*’, toen de voorsprong van de kopgroep inmiddels tien minuten bedroeg: rustig aan nu! Niet meer op kop!

Jaren later, in 2018, zei Geldermans in *De Muur* (editie 61): ‘Ik knikte. Maar stiekem bleef ik lekker meetrappen. Soms moet je een slimmigheidje toepassen.’ Aan de meet sprintte de Fransman Robert Cazala naar de etappezege en bedroeg de voorsprong van de kopgroep nog ruim vijf minuten. Genoeg voor Geldermans om als vierde Nederlander (na Wim van Est, Wout Wagtmans en Gerrit Voorting) in de Tourgeschiedenis de gele trui te veroveren. En te weinig om de achterstand van Anquetil onoverbrugbaar te maken. Het leverde *Albértus* drie zoenen van Geminiani op.

Geldermans’ lezing direct na de finish was anders, zeg maar diplomatieker, dan wat hij 56 jaar later in *De Muur* vertelde. Er was volgens hem in die etappe sprake geweest van een ‘slimmigheidje’ van Anquetil, die zo had bewerkstelligd dat de trui in elk geval in de ploeg bleef nu Altig niet in de kopgroep zat. En of Ab zijn geel zou gaan verdedigen? ‘Daar kan ik geen ja en nee op zeggen,’ antwoordde hij. ‘Ik ben nu eenmaal lid van de ploeg van Anquetil en hij heeft het voor het zeggen.’

Dat bleek. De volgende zaterdag en zondag mocht Geldermans nog in het geel starten. Die zondag stond er zowel een rit in lijn als een tijdrit op het programma. ’s Ochtends ontsnapte een grote groep en bij de achtervolging kreeg Geldermans slechts de hulp van zijn land- en ploeggenoot Michel Stolker en van Rudi Altig, maar voor de rest zochten ze het maar uit. Ook andere ploegen vonden het wel best zo. Die gingen de ploeg van Anquetil echt niet helpen.

Maître Jacques wenste zich te sparen voor de tijdrit – die hij inderdaad zou winnen. En Geldermans raakte het geel kwijt aan André Darrigade. Wel hield hij, sleurend aan kop van de achtervolgers, de achterstand van Anquetil binnen de perken. Daar werd hij tenslotte voor betaald. Voor de tijdrit zou hij net de energie tekort komen die hem mogelijk de gele trui had kunnen terugbezorgen.

Na afloop van die eerste halve etappe hield Ab het kort. ‘Dit is het

EERST SCHOFFELEN, DAN PAS KOERSEN, WANT DE AARDBEIEN MOESTEN RIJPEN

grote nadeel als je een kopman als Anquetil hebt.’ Geminiani voor-
spelde uitbundig: ‘Vandaag hebben we de Tour gewonnen. Dankzij
jou *Albértus!*’ Anquetil zou de Tour inderdaad weer gaan winnen, al
duurde het nog tot de twintigste etappe eer hij de Belg Jozef Planckaert
uit het geel reed.

De jaren daarna bleef Geldermans de équipe van Anquetil trouw en
toen hij in 1965 wel overstapte, reed hij in dienst van Federico Baha-
montes, Tourwinnaar van 1959, maar inmiddels was de Spaanse klim-
mer op zijn retour en het beste bij Ab was er ook af.

Het roept de vraag op of Geldermans, in zo’n periode waarin het aantal
kansrijke Nederlandse klassementsrijders weer eens schaars was, niet
méér uit zijn loopbaan had kunnen halen, sportief gezien. De vijfde
plaats die hij uiteindelijk in de Tour van 1962 behaalde, bleek zijn beste
notering.

Buitenlandse journalisten zagen al in 1960 een potentiële Tourwin-
naar in Geldermans; hij debuteerde toen met een twaalfde plaats in het
algemeen klassement, maar werd een jaar later door een valpartij uit-
geschakeld.

Zelf achtte hij zich niet geschikt voor het leiderschap. De kwalifi-
catie ‘meesterknecht’ paste hem als geen ander. De verdiensten waren
uitstekend. ‘Als kopman moet je met je vuist op tafel kunnen slaan,’
zei hij in *De Muur*. ‘Daar was ik te lief voor.’ En met zijn echte kopman,
Jacques Anquetil, raakte hij bevriend, wat niet veel coureurs konden
zeggen.

Al op jonge leeftijd maakte Ab Geldermans, toen nog vaak aangeduid
als de ‘tuinderszoon uit Beverwijk’, indruk als wielrenner. Niet alleen
op de weg, ook op de baan, bij de achtervolging. Maar die discipline
beviel hem niet. ‘Baanwedstrijden?’ zei hij in 1958, ‘veel te groot zenu-

wenwerk. Als ik een achtervolging moet rijden, lig ik er drie dagen van tevoren op bed al over te prakkeseren. Ik hóú er niet van.’

Bovendien moest hij zuinig met zijn tijd omgaan: als jongste in een gezin met negen kinderen werd hij ook geacht thuis op het boeren- en tuindersbedrijf de handen uit de mouwen te steken. Dus eerst schoffelen, dan pas koersen, want de aardbeien moesten rijpen. Het zal toeval zijn geweest, maar toen hij in 1962 in de gele trui werd gehuldigd, kwamen ze ook met aardbeien aanzetten. Niet uit Beverwijk, maar uit Bretagne. De vader van Anquetil, een kleine boer, kweekte trouwens ook aardbeien. Zoiets schepte toch een band.

Nadat hij van amateur naar de ‘onafhankelijken’ was overgestapt, de categorie die indertijd zowel bij de amateurs als bij de beroepsrenners mocht meerijden, ontplooidde het talent van Geldermans zich verder. Al in 1959 wilde Jean Goldschmidt, ploegleider van de gecombineerde Nederlands-Luxemburgse landenploeg, hem meenemen naar de Tour de France. Misschien kon Geldermans, die nog geen contract had bij een fabrieksploeg, de Luxemburger Charly Gaul aan een tweede achtereenvolgende Touroverwinning helpen. Het kwam er niet van, de sportcommissie van de KNWU die dat toen voor het zeggen had, wilde Geldermans nog niet in de Tour zien.

Geldermans had indruk gemaakt op Goldschmidt in onder meer de Ronde van Luxemburg en de Vredestour in Oost-Europa, zoals hij dat een jaar later in de Ronde van Duitsland zou doen en in diverse andere koersen, de Vuelta bijvoorbeeld.

Niet dat alles vlekkeloos verliep in die nog prille carrière. In 1960 haalde Geldermans zich de woede van het royaal toegestroomde publiek op de hals toen hij in een wedstrijd om het nationaal kampioenschap – dat toen over drie ritten ging – op de Adsteeg in het Limburgse Beek de Limburger Jef Lahaye in de eindsprint versloeg. Alleen gebeurde dat onder luid afkeurend gejoel van de toeschouwers die hadden gezien hoe Geldermans in de slotklim Lahaye een duw had gegeven. ‘Hij zwenkte en toen moest ik hem wel van me afduwen, anders was ik tegen de afrastering gereden,’ zei Ab na afloop. ‘Hij trok me achteruit!’ was de lezing van Lahaye en die kreeg van de jury gelijk.

Een maand later, 8 mei 1960, nam Geldermans revanche met wat hij als de grootste overwinning uit zijn loopbaan zou gaan beschouwen: het wielmonument Luik-Bastenaken-Luik. Hij kwam solo over de finish nadat hij op 35 kilometer uit een kopgroep was gedemarreerd en niemand in zijn wiel kon blijven.

Ab Geldermans schreeuwt Jan Janssen naar de Tourzege in 1968. Foto Presse Sports

Op 29 september 1966 kwam er een einde aan de wielercarrière van de toen 31-jarige Ab Geldermans, zeven jaar nadat hij beroepsrenner was geworden. Bij een auto-ongeluk in Beverwijk scheurde hij zijn linker knieschijf. Zijn rechterknie had hij al eerder bezeerd in de Tour. Dokter Rolink, zijn huisarts, ook bekend van Ajax, adviseerde hem te stoppen. De afsluitende tijdrit in de Tour de France van 1966 – hij werd 51ste – bleek zijn laatste wedstrijd te zijn geweest. Geldermans kon nu zijn plan om in Beverwijk een winkel in sportartikelen te openen, versnellen. Die zaak is er nog altijd, Ab junior heeft hem van zijn vader overgenomen.

Maar de wielersport liet Geldermans nog niet los. Hij werd namens de KNWU ploegleider bij de amateurs en toonde zelfs belangstelling voor het ploegleiderschap van de Nederlandse équipe in de Tour van 1967. Ervaring zat, tenslotte. Na veel vijven en nog wat zessen ging hij als assistent, en tevens als chauffeur, van ploegleider Wout Wagtmans naar Frankrijk.

Net als in 1967 werd de Tour ook in 1968 met landenploegen verreden – dat bleek de laatste keer te zijn. De Nederlandse ploeg, met renners die voor verschillende merkenteams reden en zeker niet allemaal dol waren op Jan Janssen, was aanvankelijk een ongeregeld zootje. Teambaas Geldermans had het er maar moeilijk mee. Om zich ten slotte de eerste Nederlandse ploegleider te mogen noemen van een renner die de Tour de France wist te winnen.

Voor de afsluitende tijdrit – Janssen stond in het klassement derde achter de Belgen Ferdinand Bracke en Herman van Springel – moest Geldermans hem overhalen om het bochtige parcours te verkennen; Jan bleef liever nog wat op bed liggen, maar hij ging toch. En won de tijdrit, per megafoon aangemoedigd door Ab Geldermans. Enfin, de rest is een zeer bekende geschiedenis. Ab ging zich voortaan bezighouden met zijn winkel.

In Beverwijk, waar ze trots waren op hun wielrenners (ook Coen Niesten komt ervandaan) zal de naam van Geldermans voor altijd voortleven. In de nieuwbouwwijk Binnenduin, voormalig tuindersgebied, heb je de Marco Bakkerstraat en de Annie Palmenlaan. Vernoemd naar bekende Beverwijkers. En daar is sinds 2022 ook het Ab Geldermanshof te vinden.